

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2023/24:3

Tisdagen den 3 oktober

§ 1 Informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer

Statsminister Ulf Kristersson

Information och samråd inför informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer den 6 oktober 2023

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 14.00, det är tisdag den 3 oktober och vi har EU-nämnds-sammanträde inför det informella mötet mellan EU:s stats- och regeringschefer i Granada. Jag vill hälsa alla varmt välkomna till dagens sammanträde, särskilt statsminister Ulf Kristersson med medarbetare, Europa- och Nordenministern Jessika Roswall, en kabinetssekreterare och en statssekreterare.

Vi har information och samråd på agendan. Dessutom får väl vi från Uppsala gratulera Lund i dag till Nobelprisbeskedet till professorn i Lund.

Efter det att statsministern redogjort för mötet kommer jag att ge ordet till partierna i storleksordning för frågor och kommentarer. Jag tar fyra partier åt gången som vanligt. Om tiden medger har partier med mer än en ledamot vid bordet möjlighet att ställa ytterligare en fråga.

Dagens sammanträde är öppet, som det brukar vara, och går att följa via riksdagens webbsida och *SVT Forum*.

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! På fredag träffas Europeiska rådet för ett informellt möte i spanska Granada. Dagen före hålls möte i den europeiska politiska gemenskapen, EPC. Jag återkommer strax till det senare mötet.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har nu pågått i snart 600 dagar. Sveriges och EU:s fördömande av invasionen och de ryska övergreppen är lika starka i dag som de var då. Vår sammanhållning och beslutsamhet att ge Ukraina politiskt, ekonomiskt och militärt stöd så länge det krävs är stark.

Konsekvenserna av den ryska aggressionen på längre sikt och i ett globalt perspektiv går nästan inte att överblicka, men de kommer att definiera vår samtid i framtidens historieböcker. En sak står dock klar redan nu, och det är att Rysslands krig har givit frågan om EU:s utvidgning ny aktualitet och ny energi. Det gäller naturligtvis i synnerhet Ukraina och är något som inte minst Sverige har varit djupt delaktigt i under vårt ordförandeskap.

Medan det i många och viktiga frågor fortfarande finns olika uppfattningar bland de 27 medlemsstaterna råder samsyn om att det inte är

en fråga om en utvidgning ska ske utan hur, när och med vilka, under den fundamentala premissen att aktuella kandidatländer genomför de reformer som krävs, det vill säga att det ska ske meritbaserat – eller merit based, som det heter på EU-språk. De som nu tydligast knackar på dörren är som vi alla vet Ukraina, Moldavien, Georgien och länderna på västra Balkan.

Orsaken till denna lite plötsliga diskussion är givetvis att Europa står inför en helt ny geopolitisk verklighet. Kandidatländernas förankring i den europeiska gemenskapen ska också förankra den demokratiska stabiliteten i Europa samtidigt som den ska bidra till ökat välstånd i hela EU. En trovärdig och folkligt förankrad utvidgningsprocess ligger i Sveriges geopolitiska och ekonomiska intressen, och vi har tillsammans med många av våra grannar ett särskilt intresse av och ansvar för att stötta Ukrainas EU-närmande.

Med detta sagt vill jag vara väldigt tydlig med att utvidgningsprocessen är och måste förbli meritbaserad. När vi hade en arbetsmiddag med president Zelenskyj och Olena Zelenska på Harpsund för bara några veckor sedan underströks detta med en väldig tydlighet i mycket goda vänners lag. Förutsättningen för att kunna ena alla EU-länder bakom en ukrainsk förhandlingsöppning är att alla de sju kriterierna har uppfyllts helt och fullt.

EU-närmanden sker i den hastighet som kandidatländerna genomför sin nationella reformagenda. Vi ska också lära oss och dra lärdom av tidigare erfarenheter. Vi vet i dag hur viktigt det är att reformer som har att göra med demokrati, en fungerande rättsstat och korruptionsbekämpning har genomförts innan ett land blir medlem av Europeiska unionen. Här finns inget utrymme för vare sig kompromisser eller genvägar.

Medlemskapsförhandlingar ger oss samtidigt möjlighet att hålla länder nära och stötta och granska deras reformarbete men även att vara tydliga och ställa krav. På så sätt får vi verktyg att till exempel bekämpa den organiserade brottsligheten även utanför Sveriges gränser som påverkar Sverige inom våra gränser.

Regeringens utgångspunkt är att målet måste vara ett enat EU. Med det menar jag öppenhet för alla medlemsstater att ingå i hela samarbetet. Vi vet att det kan behövas specialarrangemang och även längre övergångslösningar, men det yttersta målet måste stå klart.

Utvidgningsfrågorna kommer upp igen på mötet i Europeiska rådet i december. Beroende på kommissionens bedömning kan då frågan om förhandlingsöppning för Ukraina och Moldavien bli aktuell. Om EU ska växa i framtiden behöver unionen också förberedas på det, och det är detta vi denna vecka ska diskutera i Granada. Mina ingångsvärden i den diskussionen är att EU, givet de stora problem som Europa har upplevt och kan stå inför, måste kunna agera handlingskraftigt samtidigt som EU kan komma att bli större. Det handlar inte minst om ekonomi. Vi behöver tillväxt för vår egen skull för att klara den gröna omställningen och för att kunna bidra till Ukrainas återuppbyggnad. Låt oss därför inte fastna i långdragna och sannolikt förlamande debatter om fördragsändringar.

Herr ordförande! Inom EU förs nu också diskussioner om beslutsfattande, institutionella reformer och anpassning av olika politikområden. Här är regeringens ingångsvärde att vi kan se fördelar med kvalificerad majoritet inom till exempel vissa delar av utrikespolitiken,

men absolut inte inom till exempel skattepolitiken. Vår bedömning är också att varje medlemsland måste ha en kommissionär representerad i kommissionen. Det är centralt för EU:s trovärdighet.

2023/24:3
3 oktober

För just Sverige gäller dessutom att vi som land måste bli mycket bättre på att locka kvalificerade svenska tjänstemän till olika handläggar- och chefsbefattningar inom EU:s olika institutioner. Här ligger Sverige långt efter, vilket i praktiken, om än inte formellt, begränsar det svenska genomslaget i vardagsarbetet. Detta, och många andra viktiga erfarenheter från det svenska ordförandeskapet, diskuterade jag och EU-minister Jessika Roswall häromdagen med alla de svenska tjänstemän inom Regeringskansliet som nu har flyttat hem efter avslutat ordförandeskap. Det var mycket värdefullt, och jag vill även inför EU-nämnden tacka alla de tjänstemännen för väldigt hårt arbete och fina insatser.

Ständigt i fokus för framtida reformer är EU:s centrala politikområden, i synnerhet de som är kostsamma, till exempel jordbruks- och sammanhållningspolitiken. Här har alla medlemsländer starka intressen – ekonomiska och andra – och förändringar är svåra men nödvändiga. Det här och mycket annat kommer att behöva analyseras ordentligt innan Sverige som land kan sätta ned foten. Regeringen avser naturligtvis att hålla riksdagen informerad och involverad i processerna långt innan det finns behov av konkreta svenska positioner. Det informella mötet i Granada blir alltså ett första tillfälle för Europeiska rådet att diskutera dessa frågor, men det ska inte fattas några beslut.

Det spanska ordförandeskapet har förberett en gemensam deklaration för mötet. Riksdagen har tagit del av det utkastet. Deklarationen utgår från det arbete som utförts inom ett antal områden, såsom säkerhet och försvar, konkurrenskraft, motståndskraft samt migration. Den sista punkten – migration – kommer med all sannolikhet att bli en huvudfråga för mötet, även om jag bedömer att alla nog kan acceptera den mycket övergripande texten i Granadadeklarationen.

Många länder upplever just nu ett mycket högt irreguljärt migrationstryck. Vi har alla sett de dramatiska bilderna från den italienska ön Lampedusa. Utöver Italien är det Nederländerna, Belgien, Österrike och Tyskland som nu är tillbaka i något som liknar migrationskrisen 2015. Det säger sig självt att länder inte accepterar att plötsligt ta emot människor som tagit sig in i EU olagligt genom smugglare och därefter vidare till andra delar av Europa.

Trycket på kommissionen att fortsätta arbeta med samarbetsavtal, ursprungs- och transitländer och med återsändande och återtagande är därför mycket stort. Och Sverige, som den här gången har vidtagit politiska åtgärder för att inte än en gång bli ett huvudsakligt mål för migrationen, förhandlade fram viktiga överenskommelser under vårt ordförandeskap. Förhandlingarna fortsätter nu kring migrationspakten efter de genombrotten. Även om Europeiska rådet inte ska ge sig in i de förhandlingarna står det helt klart att en stram migrationspolitik till Europa kräver en respekterad, gemensam yttre gräns – annars kommer hänsynslösa människosmugglare att fortsätta utsätta migranter för livsfara på Medelhavet.

Den svenska regeringen kommer att driva på för att fortsätta den tydliga inriktningen från det svenska ordförandeskapet. Det handlar om att stärka EU:s yttre gräns, samarbeta med och ställa krav på ursprungs- och

transitländer kring återvändande och bryta människosmugglarnas affärsmodeller. Här finns inga genvägar.

Herr ordförande! Det spanska ordförandeskapet har planerat en diskussion om begreppet öppen strategisk autonomi. Det är dock lite oklart om det kommer att finnas tid för det, givet alla andra frågor som också ska diskuteras. Men om det blir en diskussion kommer jag, som flera gånger tidigare, att understryka att en god vilja att stärka Europa och europeisk konkurrenskraft inte får innebära att Europa sluter sig för omvärlden.

Det är genom en ambitiös frihandelsagenda, en välfungerande inre marknad, regelförenklingar och investeringar i forskning och utveckling som vi bygger ett starkare Europa med ekonomiska muskler att möta stora utmaningar och samtidigt vara en inflytelserik aktör på den globala scenen.

Dagen före det informella mötet i Europeiska rådet hålls ett möte med den europeiska politiska gemenskapen, EPC. Det är det ganska nya format som samlar EU:s medlemsstater, EES-länderna, Storbritannien, länderna i Kaukasus, länderna på västra Balkan och några till för mycket breda diskussioner. Vid mötet kommer jag tillsammans med Albanien premiärminister Edi Rama att leda en av tre diskussionsgrupper på temat digital omställning och artificiell intelligens. Även detta ser jag fram emot.

Tack, herr ordförande! Med detta avslutar jag redogörelsen inför mötet.

Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Sveriges säkerhet är ju tätt sammankopplad med den europeiska gemenskapen, och när Ukraina strävar efter medlemskap i EU handlar det inte bara om Ukrainas framtid utan även om en stabil och säker europeisk kontinent. Som statsministern nämnde är frågan om hur EU ska kunna hantera fler medlemsländer högst aktuell, och det kommer att krävas stora reformer. Länderna som ska bli medlemmar i EU måste vara redo, och EU måste vara redo för dem – annars blir det helt enkelt inte bra. Det gäller länder som står på tur att komma med i gemenskapen men också som sagt att EU ska kunna hantera beslut och fördelning av resurser om EU-medlemmarna blir fler.

För oss socialdemokrater är det naturligtvis avgörande med en tydlig och reforminriktad anslutningsprocess, inte minst för Ukraina och andra kandidatländer, eftersom vi vill se ett EU som fortsatt håller ihop och kan stå för en stabil, demokratisk gemenskap i en alltmer orolig värld.

Jag vill först fråga statsministern om möjligheterna för EU att hantera fler medlemsländer. Statsministern säger att han gärna vill se en trovärdig och folkligt förankrad process när det kommer till EU-utvidgningen. Därför tycker jag att det vore bra om statsministern kunde säga någonting ytterligare när det gäller på vilket sätt EU i så fall behöver förändras.

Jag hör att statsministern vill hålla korten nära kroppen, men det är ändå intressant att höra vad regeringen faktiskt driver här. På bordet finns ju både förslag om gemensamma EU-skatter och betydligt fler förslag om att man ska ta beslut med kvalificerad majoritet på många fler områden än bara utrikesområdet. Det skulle också vara intressant att höra vilka initiativ regeringen nu tar här hemma i Sverige för att ta på sig ansvaret att göra det här till en folkligt förankrad och trovärdig process.

Den andra stora frågan som diskuteras på EU-nivå just nu är som sagt migrationsfrågan, vilket statsministern också nämnde. Parlamentet, EU:s

medlemsländer och kommissionen håller fortfarande på att förhandla om migrationsuppgörelsen. Samtidigt står ju EU inför nya utmaningar när det gäller migranter, alltså människor som riskerar sina liv på vägen till Europa. Det är tydligt att vi behöver ett bättre sätt att hantera detta i EU.

Men hur ser statsministern på detta? Kommer EU att få en migrationsuppgörelse på plats? Man diskuterar nu också inom EU nya resurser för att hantera den ökande migrationen. Hur ser statsministern på detta att vi ska hantera frågan om behovet av mer resurser till migrationsfrågan samtidigt som vi i Sverige inte vill se en ökning av EU:s gemensamma budget?

Avslutningsvis hoppas jag att statsministern ändå utnyttjar möjligheten på det informella europeiska rådet att backa upp det spanska ordförandeskapet, som nu tydligt har visat att ett ordförandeskap faktiskt kan prioritera på dagordningen att EU:s medlemsländer gemensamt behöver jobba mer för att stoppa den organiserade brottsligheten och knarket.

Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Rysslands krig fortsätter ju att prägla Europeiska rådet, och det skapar en enorm osäkerhet eftersom ingen kan veta hur länge det kommer att pågå utan enbart att det har pågått betydligt längre än vi skulle ha hoppats. Detta kopplas sedan också samman med utvidgningsprocessen, som på något sätt har speedats upp lite av kriget.

Jag tycker att det är positivt att statsministern är tydlig med att det ska vara en meritbaserad utvidgningsprocess och att vi inte ska koppla ihop utvidgningsprocessen med förslag om fördragsändringar. Det gäller att hålla isär de båda processerna. Jag tror att många som vill se fördragsändringar passar på att koppla ihop detta med andra frågor för att på något sätt få till ett snabbspår när de vet att motståndet i Europa är stort.

Från Sverigedemokraternas sida är vi tydliga med att vi inte vill se något förändrat beslutsfattande i rådet på något sätt. Vi välkomnar naturligtvis tydligheten rörande skattefrågor och att vi inte ska släppa vetorätten där, men vi vill gärna också ha den kvar när det gäller utrikesfrågor. Vi tror att det finns ett värde i att Europa kan tala med en röst, och det förstärks också när det finns ett krav på enighet, även om man inte alltid kommer överens. Men när man väl kommer överens blir det tydligt att alla länder står bakom.

Som statsministern redogjorde för kommer migrationen att vara ett stort nummer på mötet. Det är ju frågor som är ständigt heta, och de har kanske i debatten blivit extra heta nu. Jag tänker på ett inlägg från Elon Musk på X för några dagar sedan, där det uppmärksammades att Tyskland finansierar flera organisationer som bedriver insatser på Medelhavet. Det understryker ju på något sätt det kaos som sätts och vis råder i Europa – Tyskland finansierar olika former av räddningsinsatser vid en annan medlemsstats gräns utan någon som helst koordination.

Jag undrar om statsministern kan reflektera lite över bristerna här, alltså att en medlemsstat finansierar migrationspolitiska insatser som drabbar en annan medlemsstat? Vi vet ju att exempelvis Frontex senast i fjol har påpekat att dessa insatser på Medelhavet är en pull-faktor och att

man i praktiken transporterar människor ganska långa sträckor och alltså inte till den närmaste kusten.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Precis som mina två kollegor har nämnt tror jag att själva utvidgningsfrågorna är oerhört centrala. Det är viktigt. Sedan 18 månader tillbaka pågår ett fullskaligt krig i Europa genom Rysslands brutala invasion i Ukraina. Det gör också att det finns en stark solidaritet med Ukraina och, som statsministern nämnde, också med länder som Moldavien, som också ligger i farans riktning.

Precis som nämnt finns det flera olika stora frågor som måste hanteras inför en utvidgning, inte minst när det handlar om att ta in ett ganska stort land som Ukraina i det gemenskapen. Vi brukar ju prata om smörgåsbord i Sverige – i Spanien kan det kanske handla om tapasbord – med många assietter på. Det är många svåra frågor.

Utkastet till deklaration är ju inte direkt innehållsrikt, men så kanske det ska vara inför ett informellt möte. Jag tror att det är väsentligt med det som både statsministern och vice ordföranden Ernrans tog upp om förankringsarbete gentemot parlamentet.

Det blir en återrapport från det informella rådsmötet i Granada den 18 oktober klockan 10. Den kommer också att sändas. Då finns ju möjligheten att också berätta lite grann om hur de olika frontlinjerna ser ut i några av de frågor som har berörts, till exempel enhällighet eller kvalificerad majoritet i olika beslut och själva processen och tidtabellen, även om det precis som här understryks ska vara meritbaserat. Jag tror att detta är ödesfrågor för Europa.

Jag skulle vilja ta upp en sak till när det gäller Ukraina. Det är oerhört väsentligt att upprätthålla hågkomsten och vetskapen om att kriget pågår. Även om det kommer längre och längre ned i nyhetsrapporteringen är det lika brutalt i dag som det var för ett år sedan. Därför tror jag att Sverige har en särskild roll – både under den tidigare regeringen och under den nuvarande regeringen – att vara en av de röster i Europeiska unionen som påminner om att kriget pågår och att det är lika fruktansvärt i dag som när det inleddes den 24 februari 2022.

Vi är ju några stycken som går ut och demonstrerar på måndagsmöten. Det är ju ett sätt att påminna andra och varandra om att kriget pågår och att Ukraina tillhör vår gemenskap. Jag tror att Sverige har en roll som måndagsrörelse inom Europeiska unionen att påminna andra och varandra om kriget och dess konsekvenser.

Statsministern nämnde att det om tiden medger det ska föras en debatt om öppen strategisk autonomi. Detta är ett ord som återkommer ibland i de europeiska samtalen. Problemet med orden är att de ibland inte är direkt definierade, så olika länder använder dem med lite olika laddning och innehåll. Jag tror att det är viktigt att Sveriges definition av öppen strategisk autonomi vinner gehör och gillande. Det handlar om frihandel, den inre marknaden och forskning och utveckling.

Avslutningsvis ska jag ta vid där vice ordförande Ernrans slutade. Hon nämnde detta med organiserad brottslighet och att det spanska ordförandeskapet har lyft upp detta. Jag skulle vilja understryka hur viktigt detta är, inte minst från ett land som Sverige, som i likhet med en del andra europeiska länder nu hemsöks av vad som ger sken av att närmast vara

epidemisk brottslighet. Därför är det viktigt att just brottsligheten inte bara ses i ett nationellt perspektiv, hur illa och fruktansvärt det än är, utan också som en gemensam utmaning för vår kontinent att hantera. Jag skulle vilja fråga om statsministern kunde kasta lite ljus över den fråga som vice ordförande Matilda Ernkrans tog upp.

2023/24:3
3 oktober

Anf. 6 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Jag vill börja med att instämma i det som har sagts om Ukraina och utvidgningsprocessen. Jag ser också fram emot att statsministern återkommer med svar när det gäller brottsligheten och brottsbekämpningen inom EU.

Men jag vill också ta upp en fråga som inte finns med i underlaget, nämligen den nya djurskyddslagstiftning som kommissionen skulle ha lagt fram det tredje kvartalet i år. Vi är nu inne på fjärde kvartalet, och det börjar väl bli tveksamt om förslaget över huvud taget kommer att läggas fram under den här mandatperioden. Förutom att vi måste komma bort från en europeisk djurhållning och djurtransporter som är plågsamma för djuren är det ur ett svenskt perspektiv såklart bra om övriga Europa blir bättre på djurskydd, bland annat för att den svenska djurhållningen är dyrare på grund av att vi har ett bättre djurskydd här. Det vore önskvärt om statsministern tog upp den här frågan i europeiska rådet och att rådet klargjorde för kommissionen att den förväntar sig ett lagförslag snarast.

Jag vill också ta upp miljö- och klimatfrågorna, som jag menar måste sättas högst på dagordningen den kommande mandatperioden. Detta nämns lite kort i förslaget, men det behöver få en betydligt mer framskjuten plats. Det måste till exempel vara tydligt att de investeringar som görs ska vara anpassade till målen om den gröna omställningen. Vi behöver prioritera genomförandet av EU:s gröna giv. Samtidigt behöver EU:s arbete bli än starkare, och målen om exempelvis minskning av koldioxidutsläpp behöver skärpas ytterligare. Jag skulle vilja veta hur statsministern kommer att lyfta miljö- och klimatpolitiken på mötet.

Slutligen vill jag ta upp migrationen. Som det ser ut nu kommer ju människor att fortsätta att söka sig till Europa. Det finns många skäl till migrationen, men ett skäl är ju de villkor som människor lever under i vår omvärld. Det är klimatkatastrofer, som har orsakats av västvärlden och vårt sätt att leva. Det är krig, diktatur och förtryck. Det är också koloniala strukturer som hänger kvar, där vinster hamnar hos europeiska och amerikanska företag i stället för att stanna i ursprungsländerna.

Jag menar att EU måste se börja se orsakerna till migrationen och sin egen del i den i stället för att bara tala om hur gränserna ska kunna stärkas och människor hållas borta. Det är positivt att utkastet nämner grundläggande mänskliga rättigheter, men EU:s migrationspolitik bygger inte på dessa rättigheter. Detta hoppas jag att statsministern tar med sig till mötet.

Anf. 7 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Tack för många olika och viktiga frågor!

Låt mig börja med utvidgningsfrågor. Detta är verkligen ett första samtal, får man väl säga. Det är också i hög grad föranlett av den dynamik som har skapats av Rysslands invasion. Underskatta inte svårigheten att i

EU ta in nya länder. Jag vill bara få det sagt. Jag tror att alla vet att det är otroligt komplicerat.

Det kan mycket väl ta ett decennium att ta in nya länder. Det är sällan det budskap som nya kandidatländer vill höra, men det är ofta ett faktum att det är på det sättet. Det kräver också att alla kan enas om att det är bättre att man kommer in än att man inte kommer in. Det finns väldigt många olika agendor – alltifrån mycket praktiska saker, som hur jordbrukspolitiken ska utformas till säkerhetspolitiska aspekter. Det finns mycket att ta hänsyn till.

Jag tror att vi i Sverige står ganska stadigt när det gäller några ståndpunkter. Jag uppfattar att det råder total enighet när vi säger att den ska vara meritbaserad. Det handlar om att man uppfyller villkoren, och då menar vi precis det – inte mer och inte mindre. Vi använder inte ordet meritbaserad som ett sätt att säga: Ni kommer ändå aldrig att klara av att uppfylla detta! Vi använder det heller inte för att säga att vi kan kompromissa om vad det betyder, utan vi menar verkligen detta. Detta är det budskap som jag tycker att Ukraina och Moldavien ska få höra hela tiden: Om ni gör detta är frågan verkligen öppen, men om ni inte gör detta kommer det aldrig att gå.

Därför var det också så uppfriskande med den diskussion som vi hade. Inte minst därför att Ukraina vet att vi på så många olika sätt stöttar dem var det också bra att de fick diskutera med oss, som vid det här laget har ganska bred erfarenhet av EU-samarbete, vad detta betyder. Och eftersom ukrainarna är vana vid att ge raka budskap till oss hade vi också ganska raka budskap tillbaka till våra ukrainska gäster. Det var en väldigt bra diskussion.

Jag uppfattar att det finns ett mycket brett folkligt stöd i Sverige och i många länder, framför allt för Ukraina och kanske också för Moldavien. Jag tror att många inser att Moldavien är utsatt för en extrem press från rysk sida och att det ligger i vårt gemensamma intresse att få in Moldavien närmare i gemenskapen. Jag tycker nog att det där breda folkliga stödet finns. Sedan är det uppenbart att det i olika länder beroende på geografi finns olika starkt stöd för olika kandidatländer – det är inte så konstigt – och man ska hitta lösningar som alla kan leva med.

Innan vi kommer till migrationen kan vi titta på fördragsfrågor. Detta med fördragsförändringar är ett stickspår. Detta tror jag att vi har ganska bred enighet om i Sverige. Även detta kan användas på lite olika sätt. En del säger nog fördragsförändringar för att de vet att det tar oändligt lång tid, och ingenting händer medan fördragsförändringar diskuteras. Andra tänker att de ska passa på och göra fördragsförändringar för att få till stånd helt andra förändringar som man länge skulle ha velat se.

I den svenska positionen står vi pragmatiskt stadigt fast vid att det inte är i fördragsförändringar som lösningen ligger. Men detta betyder inte att vi inte kan se förutsättningar för kvalificerad majoritet i vissa frågor. Vi har länge från regeringens sida varit tydliga med att det kan finnas utrikespolitiska frågor där ett handlingskraftigt Europa måste kunna använda mer av kvalificerad majoritet. Det finns dock fundamentala frågor när det gäller självständighet, oberoende och nationell beslutanderätt som gör att kvalificerad majoritet är direkt olämpligt, för att inte säga omöjligt, på andra områden, till exempel i beskattningsfrågor. Jag tycker nog därför att vi ligger rätt bra där vi ligger just nu.

Det är lite olika. En del länder som är vana att agera utrikespolitiskt väldigt starkt själva är inte så förtjusta i kvalificerad majoritet just där, medan vi andra tycker att det vore en fördel att kunna agera med en stark gemensam europeisk röst i svåra internationella frågor, till exempel visavi Kina, i relationen med USA och med Pacificregionen.

Sedan var det frågan om andra länders inblandning. Antingen gör man lagliga saker och tycker olika om dem, eller så gör man sådant som inte är lagligt och då finns det rättsliga frågor för detta. Det är klart att det kan väcka irritation när ett land eller i landet verksamma organisationer gör någonting som ett annat land inte uppskattar. Men det får man nästan leva med så länge det är inom lagens ramar.

Jag kan förstå att det skapar en del irritation, på samma sätt som det just nu skapas en del frågetecken kring den potentiella viseringsskandal som har utbrutit i Polen. Där vet vi inte svaret än, men det skapar oro i andra länder om det är så att visum i praktiken in till hela EU och till andra länder som accepterar Schengenvisum kan ifrågasättas. Allt sådant skapar betydande oro inte minst i en sådan fråga som är så laddad som migrationsfrågan.

Den svenska positionen är att göra allt vi kan för att stärka yttre gräns, att stärka Frontex och att öka resurserna till Frontex genom att omprioritera resurser på andra områden. Det kan inte en gång för alla vara låst vilka pengar som går till vad. Det kan heller inte vara så att varje gång EU måste kraftsamla så ska det leda till att medlemsstaterna ska avstå nya pengar till EU. Där uppfattar jag att vi tillsammans med andra länder har en mycket tydlig och fast position. Regeringens position har inte förändrats på något sätt.

Brottsligheten är inte formellt sett på agendan. Jag råkar dock veta att det finns ett antal processer som är på gång, till exempel förverkandefrågor, det som på slarvig svenska heter go for the money. Det är ju en uppgift som är viktig i varje land, inte minst i ett land som Sverige men även på europeisk nivå. Frågan ligger i trilog med Europaparlamentet just nu, och vi lyckades nå en allmän riktlinje på RIF-rådet i juni, alltså så sent som för tre månader sedan.

En annan fråga är att samordna brottsutredningar som är gränsöverskridande till ett land. Även där sker det saker just nu, och nu ska jag läsa min fuskklapp: att ett förslag till förordning om överföring av straffrättsliga förfaranden förhandlas i rådet just nu och presenteras i april.

Det sker alltså saker när det gäller gränsöverskridande brottslighet, där även EU måste vara en aktör. Det tycker jag är bra.

När det gäller att upprätthålla enigheten i EU för Ukraina tycker jag att man ska se allt det som är ljus. Mitt i det botten svarta kriget är det ändå så att enigheten har varit bedövande stark – starkare än vad någon kunde tro och starkare än vad Ryssland kunde tänka sig.

Har man sagt det ska man samtidigt vara observant på varje spricka i muren. Vi såg bara häromdagen i ett europeiskt land en valrörelse som i mycket hög grad handlade om att avbryta stödet till Ukraina. Jag vill bestämt varna för detta. Alla vi som entydigt står upp för Ukrainas rätt till självbestämmande måste också i våra relationer med andra länder understryka vikten av enighet i den frågan, annars kan det lätt gå illa.

Strategisk autonomi vill jag säga ett ord om. Ordet i sig rymmer allt. Jag har grälat mycket vänskapligt med Frankrikes president Emmanuel

Macron om detta. Han kommer dessutom snart på svenskt statsbesök, ett otroligt viktigt och bra besök. Vi har så många gemensamma nämnare med Frankrike på så många viktiga områden. Dessa områden fokuserade vi mest på när jag var och hälsade på honom under vårt ordförandeskap.

Men vi har också perspektivskillnader, vilket är väl känt. Vi understryker ofta det transatlantiska samarbetet medan de ofta understryker den europeiska autonomin. När vi är som bäst hittar vi samsyn i detta – europeisk autonomi i bemärkelsen att inte göra oss ensidigt beroende av länder som man inte ska vara beroende av. Inte minst Tyskland har lärt sig att inte vara beroende av rysk fossil energi, och vi har lärt oss den hårda vägen att vi inte ska vara beroende av Kina på ett sådant sätt att de kan göra saker i våra länder som vi inte kan göra i Kina. Det var alldeles uppenbart att de som har varnat för detta och alltid blivit beskyllda för protektionism hade en poäng, vilket inte förändrar vår grundläggande uppfattning om värdet av frihandel. Naiviteten är inte en frihandelsprincip.

Jag ser goda möjligheter att också hitta en samsyn. Men det är klart att det också finns skillnader, så låt oss ha öppen och bra diskussion om de skillnaderna.

Djurskyddet är inte på agendan, och därför var jag inte alls förberedd på detta. Men vi har ju länge varit pådrivande för att vi ska ha en höjd skyddsnivå inom EU. Det har vi varit sedan 1995. Jag återkommer gärna till den frågan, men den är inte på agendan den här gången.

Allra sist: Klimatet är visst på agendan, för det är ganska mycket klimatpolitik i den gemensamma deklarationen. Här finns skrivningar om grön omställning, hållbarhet, cirkularitet och resurseffektivitet. Vi har också den uppenbara men ändå ibland förbisedda kopplingen mellan energi och minskade koldioxidutsläpp. Allt detta är sådant som ligger mycket nära svensk energi- och klimatpolitik också.

Jag tror jag täckte det mesta. Återkom gärna om jag missat något viktigt.

Anf. 8 ANNA LASSES (C):

Tack så mycket för allt som har sagts! Nu ska jag med något slags värdighet ställa frågor med min otroligt förkylda röst. Dessutom är det alltid så när man kommer in på slutet att väldigt många frågor redan har ställts.

Jag vill ändå betona att även Centerpartiet ser väldigt positivt på att arbetet med just den fortsatta utvidgningen nu har fått ny kraft. Inte minst viktigt är det som sagts just om att vi inom EU får en starkare sammanhållning men också utåt globalt sett gentemot Kina och resten av världen. Så det är oerhört positivt. Det är också välkommet att Europeiska rådet är tydligt med syftet med utvidgningen nu. Det är en investering i fred i dagens värld, vilket också har lyfts fram.

En sak som man kan fråga sig, som jag frågar regeringen, är hur ni ser på Charles Michels tidsram om EU:s utvidgning till 2030. Statsministern har redan tidigare lyft upp vissa saker som behöver förändras och som behöver diskuteras inför en utvidgning, men finns det några ytterligare interna reformer som blir särskilt viktiga för EU att påbörja för att kunna ta in medlemmar så snart? Det är min första fråga.

Den andra frågan, som flera har varit inne på, handlar naturligtvis om migrationspakten. Hur ser regeringen på möjligheterna att under Euro-

Anf. 9 MAGNUS BERNTSSON (KD):

Tack, statsministern, för både redogörelse och för de svar som har getts på tidigare frågor!

Även jag tänkte kommentera och gärna få höra lite mer kring det som kommer att diskuteras om utvidgningen. Det papper som vi har framför oss är som sagt en början på en framtidsdiskussion, och jag uppskattar att man börjar med den här framtidsdiskussionen. Den kommer att vara väldigt viktig, och jag håller definitivt med statsministern om att det är viktigt att den inte fastnar i fördragsförändringar eller inte utan att man vågar diskutera fritt. Jag hoppas därför att den svenska linjen ligger kvar, alltså att vi inte ser anledning till fördragsändringar.

Jag skulle vilja kommentera lite mer vad gäller utvidgningen i så måtto att det är oerhört viktigt för EU som helhet att vi håller kvar de regler som finns och att alla nya medlemmar kommer att vara meritbaserade. Det är inte bara viktigt för de nuvarande EU-länderna, utan det är inte minst viktigt för invånarna i de länder som vi pratar om.

Jag hade möjlighet att besöka Ukraina och Kiev i maj och fick då att träffa civilsamhällets aktörer som jobbar med antikorruption. När vi frågade om de hade något särskilt budskap var det väldigt tydligt: Se för allt i världen inte till att göra det lättare för oss att bli medlemmar! Vi behöver de här reformerna för att vi ska få ett bra samhälle att leva i!

Att se till att leva upp till kriterierna handlar alltså om långsiktig snällhet.

Samtidigt har vi stora frågor för EU att ta itu med för att EU ska vara redo för en utvidgning, och jag uppskattar vad statsministern sa om det. Det är ändå som så att EU-medlemskapet för många av oss går tillbaka till en fredsfråga. Jag tycker att det är viktigt att vi kommer tillbaka till det, så jag skulle uppskatta om det perspektivet också kommer att lyftas upp i framtidsdiskussionen. Nu har vi ett krig i Europa, och det var ju det vi aldrig mer ville se. Därför är det viktigt att vi har det perspektivet med.

Jag skulle också vilja skicka med att jag hoppas att även västra Balkan och Armenien kommer att finnas med i diskussionen om framtidsfrågorna. Jag förstår att det är de länder som nämndes som kommer att vara under diskussion, men jag hoppas ändå att det resonemanget kommer att finnas med under diskussionen.

Jag skulle också vilja säga några ord om det som står om den inre marknaden i papperen. Det är också viktigt, och jag tycker att det är viktigt att betona det svenska ordförandeskapets perspektiv på konkurrenskraft så att inte det perspektivet försvinner i framtidsdiskussionerna. Jag hoppas att det kommer att fortsätta att vara med, inte minst det som står om regelförändringar för små och medelstora företag. Det tror jag är oerhört viktigt för att vi ska lyckas få en bra framtid i EU. I det arbetet kommer också klimatpolitiken att vara viktig.

Om jag kunde få höra lite mer resonemang om dessa frågor skulle jag vara tacksam.

Anf. 10 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Tack till statsministern för dragningen!

Granadadeklarationen uttalar en riktning som hela EU ska jobba efter. I utkastet diskuteras energi, klimat och miljö mestadels i relation till geopolitiska risker, konkurrenskraft och säkra leveranskedjor men inte som en fråga i sig. Det är dock bara ett utkast, och det kan komma att förändras.

En samlad miljörelse vädjar nu till politiker runt om i EU att verkligen prioritera de pågående klimat- och miljökriserna. De undrar vad som händer med den gröna given. Vad händer med skogsövervakning, markhälsa, djurvälstånd, hållbara livsmedelssystem och bekämpningsmedel? Vad händer med naturrestaureringen? Allt det här är långt gånget i EU-maskineriet. Men plötsligt pausas det, och det talas allt tystare om de här frågorna.

Samtidigt, en liten omvärldsbevakning: Koldioxidhalten i atmosfären har ökat med 6 procent på tio år. Jordens temperatur har ökat med 1,1 grader sedan förindustriell tid. Havsytan är nu 26 centimeter högre än 1880. Arktis havsis är 30 procent mindre sedan 1979. 87 procent av energin kommer från fossila bränslen. En miljon arter hotas av utrotning.

Frågan är: Vad görs politiskt? Vad gör regeringen? På hemmaplan gör man allt för att öka utsläppen med 10 miljoner ton till 2030. När det blir så här smärtsamt tydligt att det står i regeringens egen budget att miljömålen inte kommer att nås så löser regeringen det genom att skrota miljö- och klimatmålen.

För sitt idoga arbete med att med precision nedmontera Sveriges miljöpolitik, samtidigt som dess företrädare säger att man vill ha en ambitiös och effektiv klimatpolitik, har regeringen också fått årets greenwashingpris, vilket är mycket välförtjänt.

Parallellt med att den här regeringen har donerat skattemedel till oljebolag, underlättat utrotningen av ål, gjort det svårare för vanligt folk att ställa om och dragit ned på naturbudgeten har regeringen hävdat att klimatfrågan ska lösas på EU-nivå.

På Moderaternas hemsida går det att läsa att klimatfrågan kräver gemensamma lösningar inom EU och på global nivå. Sverige ska driva på för att EU ska bedriva en ambitiös och effektiv klimatpolitik. EU ska i sin tur verka för att fler stora utsläppare i världen minskar sina utsläpp och skärper sina åtaganden i Parisavtalet.

Herr ordförande! Om regeringen och Ulf Kristersson står för sitt ord kommer det att betyda att Ulf Kristersson på kommande möte kräver att klimatet och miljön prioriteras som en egen rubrik. Om det ska finnas någon trovärdighet i att Ulf Kristersson är högerens gröna röst finns det nu en möjlighet att faktiskt visa det. Men, herr ordförande, mina förhoppningar är inte så stora. Innan sommaren signerade Sveriges statsminister Ulf Kristersson ett uppdrag med andra konservativa statsministrar om att pausa alla miljö- och klimatlagar på EU-nivå, både nya och pågående förhandlingar.

Jag kan framföra det som jag menar att deklARATIONEN borde innehålla, nämligen ett genomförande av gröna given med rättsligt bindande mål, att öka investeringar för klimat, miljö och natur, att påskynda den gröna omställningen, se till att stora förorenare hålls ansvariga.

Min fråga till statsministern, företrädare av den prisbelönta grönmalade höger är följande. Kommer ni att jobba med samma

imponerande precision som ni har gjort nationellt även i EU-sammanhang i att accelerera miljökriserna? Eller ska statsministern använda sin politiska makt för att spegla det som svenska folket och regeringspartierna själva säger sig efterfråga, nämligen ambitiös klimatpolitik i EU?

2023/24:3
3 oktober

Anf. 11 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag vill inleda med att säga något om Ukraina. De frågor jag hade förberett har statsministern redan besvarat, men jag vill säga att jag verkligen uppskattar statsministerns tydlighet i stödet till Ukraina. Det är av största vikt att medlemskapsförhandlingar kan inledas snarast möjligt, även om jag gärna skulle se ett stegvis medlemskap.

Jag vill också passa på att tacka ordföranden för det kloka inspelet om att Sverige bör vara EU:s måndagsrörelse. Det är något som vi alla bör ta med oss.

Låt mig gå över till det jag vill fråga statsministern. Jag tänkte passa på att ställa en fråga kopplad till handeln med gas i EU. När Ryssland invaderade Ukraina påbörjades arbetet med att minska EU:s beroende av rysk gas för att såväl undvika utpressning som att man inte ville bidra till den ryska krigskassan. En av de marknader man satsade på i stället var Azerbajdzjan, och det är milt uttryckt en problematisk handelspartner. Kan statsministern säga något om hur han ser på samarbetet med Azerbajdzjan och andra auktoritära regimer inom ramen för EU:s energiomställning? Ser statsministern någon risk för att vi hamnar i samma sits som med Ryssland? Kanske kan han säga något kort om hur snacket går bland stats- och regeringscheferna i just den frågan.

Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Jag tar de enkla frågorna först!

Regeringen har alltså inget årtal för utvidgning. Det säger sig lite självt; om man menar ”meritbaserad” kan man samtidigt inte sätta ett årtal. Det bygger på att man kan garantera vad som händer på ett visst antal år.

Sedan kan man ha en ambition eller förhoppning. Det är inget konstigt med det. Jag tycker att det är bra att olika europeiska ledare håller linjetal där man skisserar en ambition. De binder inte EU på något sätt. Jag skulle gärna se fler svenska linjetal om EU-samarbete med både problem och möjligheter, inte enbart lämna det till de länder som är ivrigast i detta. Det skulle vara nyttigt.

År 2030 är inget svenskt datum; lika lite som vi har garanterat en förhandlingsstart för Ukraina. Detta hindrar inte Zelenskyj från att vara extremt tydlig: När jag menar att vi ska börja i år menar jag two zero twentythree.

Ingen skulle missförstå att det var 2023 han menade. Men det finns ingen garanti i detta, utan nu ser vi fram emot vad kommissionen har för rekommendation framåt senhösten. Sedan ska det fattas ett beslut om detta.

Jag tycker att vi har starka skäl att stå fast vid det meritbaserade. Då står vi på stadig grund oavsett vad vi själva landar i för slutsats.

Sedan var det fråga om vilka förändringar som måste ske. Det är ingen hemlighet vilka förändringar som måste ske, åtminstone enligt en mycket stor majoritet i Sverige. Det antyder också hur svårt det kommer att vara, till exempel jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik. Det räcker att

säga de två orden för att man ska inse att en del länder kommer att tycka att det är extremt jobbigt.

Om vi tänker oss ett läge där Ukraina ska komma in i EU, för att de har uppfyllt alla kriterier, kommer ett fantastiskt jordbruksland rätt in i Europeiska unionen. Det är bra på många sätt, men det kommer alldeles uppenbart att skapa en del problem inom unionen som i så fall måste hanteras – för att säga det som alla förstår, även om man inte är jordbruksekonom.

Det finns en massa bekymmer i detta, men jag tror att vår svenska kärnuppfattning bör vara att EU i första hand fokuserar på sådant som är genuint gemensamma frågor. De är inte uppenbart desamma när EU är större som när EU var mindre.

Sedan kommer jag vidare till frågan om freden. Rysslands krig mot Ukraina har på något sätt övertydligt blixtbelyst att EU är ett fredsprojekt. Om någon har glömt har vi blivit brutalt påmind om det. Det är också en orsak till att det i så många länder har varit ett instinktivt, närmast existentiellt, stöd för detta. Vi vet precis vad det handlar om. EU och Europa som ett fredsprojekt har blixtbelysts i krigets skugga.

Sedan var det två frågor som inte är på agendan. Det är inte för att de inte är viktiga utan bara av det enkla skälet att varje möte inte handlar om alla saker. Det är självklart. Varje möte i svensk politik handlar inte heller om alla svenska politiska frågor. Vi hade inte kommit någonvart om varje möte skulle handla om allt.

Konkurrenskraft är inte ett specifikt ämne. Vi hade stora framgångar under det svenska ordförandeskapet. Det förs nu vidare specifikt efter kommissionens initiativ. Draghi kommer nu att leda ett arbete för att se till att konkurrenskraftsfrågorna operationaliseras. Det är i det lilla en stor framgång att det inte blev ett högtidstal som sedan lades åt sidan.

Det spanska ordförandeskapets vilja att koppla frihandelsavtal till konkurrenskraftsfrågor är ett jättebra samarbetsområde mellan Sverige och Spanien, som vi pratade mycket om när jag lämnade över stafettpinnen till Spanien. Men det är inte specifikt för det här ämnet. Ingen ska tro att jag tycker att det är mindre viktigt för att det inte är ett stort samtalsämne på det här mötet. Samma sak gäller klimatfrågorna. De tas inte specifikt upp på det här mötet, men de finns med i deklarationen. Fit for 55 är sannolikt världens mest ambitiösa klimatprogram. Det är inte mindre ambitiöst för att det inte är huvudämne på just den här dagordningen – det är väl rätt uppenbart. Att sedan regeringen och miljöpartiet inte har samma uppfattning om svensk energi- och klimatpolitik kan jag leva med.

Varje möte får tas på sina egna meriter. Jag sätter mycket stort värde på att Ursula von der Leyen har varit en extremt konstruktiv medspelare under det svenska ordförandeskapet och väldigt tydligt prioriterar den sortens frågor som vi också tycker är viktiga, det vill säga konkurrenskraftsfrågorna, Ukrainafrågorna och klimatfrågorna. Vi har ett gott samspel med EU i de riktigt stora frågorna just nu. Underskatta inte den långsiktiga betydelsen av detta, herr ordförande.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Då kommer vi till den andra frågeomgången, om någon vill i de tre stora partierna.

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen och alla svar på frågorna.

Vice ordförande Ernkran har tagit upp de breda dragen inför mötet, men också vi socialdemokrater vill poängtera vikten av att Sverige fortsätter att hålla flaggan högt när det gäller klimatet. Under det här mötet har flera partier lyft upp klimatfrågan, och att den har en undanskymd roll i deklarationen är häpnadsväckande – tvärtemot vad statsministern säger. I uppladdningen inför valrörelsen nästa år är det oerhört viktigt att frågorna fortsätter att ligga i fronten och finns med i alla större sammanhang. Det här året är det oerhört viktigt att klimatfrågorna inte spelas undan. De kommande fem åren kommer att vara avgörande för en fortsättning för green deal och Fit for 55 – i genomförandet i medlemsländerna och det som behöver komma till när det gäller rättsligt arbete. Sedan finns också investeringsfrågorna när det gäller att få till de privata och offentliga investeringarna, vilket är viktigt inför nästa mandatperiod. Vidare gäller det 2040-målen, som nu diskuteras och där man behöver komma framåt med en ambition.

Sedan finns osäkerheten med hur nästa kommission kommer att se ut och hur nästa parlament kommer att se ut. Då är dessa frågor ännu viktigare, och dessutom är de oerhört tätt sammankopplade med säkerhetspolitiken.

Av alla dessa skäl borde Sverige vara lite mer i framkant och fortsätta att hålla fanan högt.

Anf. 15 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr ordförande! När man läser stycket om migration slås jag av hur uppgivet det låter. Utkastet stolpar upp unionens sedvanliga talepunkter. Det är mer samarbete med tredjeländer, mer gränsbevakning, mer åtgärder mot organiserad brottslighet, och så vidare. Det är samma saker som vi har pratat om vid mötena år efter år sedan 2015.

Som statsministern sa inledningsvis är detta övergripande. Men jag tycker inte att situationen så som den ser ut i dag kallar på dessa övergripande talepunkter utan det behövs något annat. Ingenting av det här har fungerat hitintills.

Båtarna med ekonomiska migranter anländer i rekordtakt. Drunkningskatastroferna fortsätter och ser dessutom ut att bli ännu värre, precis som de migrationsrelaterade problemen här på hemmaplan. Antalet illegala migranter till EU förra året uppskattas till ungefär 330 000 personer. Det är 66 procent fler än året innan. Det är med andra ord måndag hela veckan.

Om vi tittar på de migranter som kommer över Medelhavet nu är de största nationaliteterna Guinea, Elfenbenskusten, Syrien, Egypten, Marocko, Bangladesh och Tunisien. Samtliga förutom Syrien har en beviljandegrad på under 10 procent i Sverige. Vad gäller de två största grupperna är beviljandegraden 0 procent. Det är ingen av dessa som befinner sig några skyddsskäl i Sverige. Det pågår inga krig i dessa länder, och det är svårt att se varför någon därifrån över huvud taget skulle behöva ta sig till just EU för att söka internationellt skydd.

Mot bakgrund av allt detta undrar jag om inte migrationsdiskussionen borde handla om att i grunden reformera det internationella asylsystemet. Frågan lyftes nyligen upp av från Storbritanniens inrikesminister. Hon är

inte den enda som ser behovet av detta. Håller inte statsministern med om att det är helt uppenbart att grundsatserna för asylsystemet, och på det sätt som det faller ut i dag, och på det sätt som det missbrukas, helt enkelt inte fungerar i den moderna världen?

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Moderaterna avstår sin möjlighet till en andra fråga.

Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Jag vill inte på något vis underskatta värdet av en mycket övergripande deklaration från ett informellt europeiskt råd. Men det är alltså vad det är; det är en deklaration som täcker de flesta pågående frågor i EU just nu. Det är ett slags påminnelse om de stora saker vi arbetar med.

Sedan förstår jag att den som är speciellt road av just klimatfrågan, just Ukrainafrågan eller just migrationsfrågan kommer att tycka att just den frågan skulle ta mycket mer plats. Men så fungerar inte den här sortens deklarationer.

Det är dock få saker vi har sysslat så mycket med under så lång tid och med så stora framgångar som just de här fyra frågorna. Det gäller klimatpolitiken med hela Fit for 55, säkerhetspolitiken med stödet för Ukraina och migrationspolitiken. Den sista blyxtbelyses i och med de problem som är akuta just nu, men framsteg har ändå tagits, kanske tyvärr på grund av att frågorna är så akuta.

Underskatta inte betydelsen av att rätt olika länder och regeringar som Italiens, Belgiens, Nederländernas och Tysklands ser gemensamma problem i Europas förmåga att skydda yttre gräns! Det är mer samsyn än vad EU har haft på år och dag i de här frågorna, skulle jag vilja säga.

Underskatta inte heller betydelsen av att ganska många länder alldeles nyligen har upplevt vad som händer om man misslyckas med detta och länderna inte sköter om gränsfrågorna! Här finns det verkligen momentum, men det förändrar inte det faktum att det är riktigt stora problem just nu.

Jag vågar nog garantera EU-nämnden att migrationsfrågan kommer att ta mycket syre och mycket tid på detta informella rådsmöte.

Även i konkurrenskraftsfrågorna tycker jag att vi har en helt annan position i dag, delvis därför att USA har agerat på ett sätt som har tvingat Europa att inse att vår konkurrenskraft i nya teknologier, till exempel, inte alls är självklar på något sätt. Men det handlar också om att EU under så många år har varit ett slags akututryckningsorganisation som har hanterat panikartade kriser men inte vårdat de grundläggande institutioner och förutsättningar som har gjort Europa starkt och konkurrenskraftigt.

Allt detta är problematiskt, men det rymmer också möjligheter. Jag tycker att detta i grund och botten är ett bra tillfälle för informella diskussioner i de frågor som just nu är allra störst och allra viktigast i olika europeiska länder.

Jag tror inte att jag hade så många andra reflektioner kring detta.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi har ju möjlighet att få ta del av ytterligare en bukett reflektioner vid den offentliga återrapporten den 18 oktober klockan 10.00.

Med detta kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi tackar statsministern med medarbetare, statssekreterare, kabinetssekreterare och ministern för Europa och Norden.

2023/24:3
3 oktober

Innehållsförteckning

§ 1 Informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S)	4
Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 6 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	7
Anf. 7 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	7
Anf. 8 ANNA LASSES (C).....	10
Anf. 9 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	11
Anf. 10 REBECKA LE MOINE (MP).....	11
Anf. 11 ELIN NILSSON (L).....	13
Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	13
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 14 JYTTE GUTELAND (S)	14
Anf. 15 LUDVIG ASPLING (SD).....	15
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	16
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	16